

DiepenvEens

nr. 38 april 2018

Foto bijschrift

In deze Nieuwsbrief onder meer

- Schapekolk Diepenveen, deel 2
- Oliebollenactie Sempre Crescendo, deel 2
- Romeinse muntschat
- Nieuw Overweg

Voorwoord

Belofte maakt schuld en zo hadden we als redactie veel schuld in te lossen na het verschijnen van het najaarsnummer 2017. Niet alleen twee rectificaties werden ons deel (zie hiervoor de rubriek korte berichten), maar ook deden we een drietal toezeggingen die we zijn nagekomen in dit eerste nummer van 2018.

Zo schreef Harry Mulder het aangekondigde deel 2 over de oliebollenacties van Sempre Crescendo. Harry verzamelde zoveel informatie dat hij hier zeker nog meerdere delen over zou kunnen schrijven. Dit gaat hij dan ook doen in een boekwerkje dat in de loop van het jaar zal verschijnen.

Ten tweede belicht Inke Mensink in dit nummer in een deel 2 het vervolg van de geschiedenis van TC De Schapekolk, de van oorsprong Diepenveense tennisvereniging die inmiddels in de Deventer wijk Borgele verzeild is geraakt. Borgele was historisch gezien

echter altijd een deel van Diepenveen. Dat maakt de geschiedenis misschien wel rond.

Tenslotte kondigden we een artikel aan over de inmiddels roemruchte Romeinse muntschat die in Diepenveen gevonden is. De afdeling Archeologie van de Gemeente Deventer werd door ons benaderd hierover te schrijven. Zoals u in dit nummer in het artikel "Tot de laatste Denarius" kunt lezen, is dat goed gelukt. Het enige artikel dat we niet vooraankondigden, is van de hand van Wim de Weerd. Als vaste auteur al zijn derde bijdrage. Dit keer behandelt hij een onderwerp uit de bevrijding van Diepenveen in 1945: heftige gebeurtenissen bij Nieuw Overweg aan de Raalterweg.

De redactie hoopt u met dit nummer weer te mogen boeien. Mocht u ideeën hebben over onderwerpen die in de Diepenveense geschiedschrijving nog on(der)belicht zijn gebleven, meldt u zich!

Welkom op de jaarvergadering 2017 van donderdag 12 April 2018

De Historische Vereniging Dorp Diepenveen e.o. heeft het plezier u hierbij uit te nodigen voor de Algemene Leden Vergadering (ALV) die wij op donderdag 12 april aanstaande organiseren in de Hof van Salland.

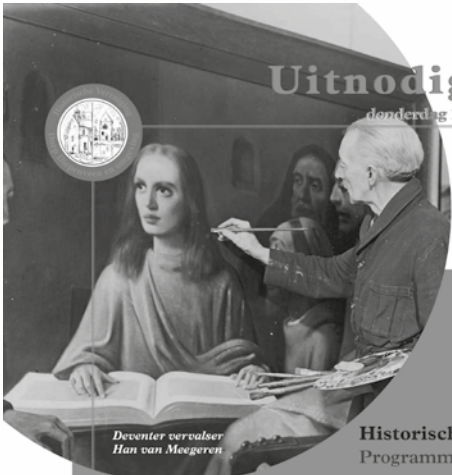
Het eerste deel van deze bijeenkomst is gereserveerd voor de jaarlijkse ledenvergadering. De leden van onze vereniging ontvangen tegelijk met deze nieuwsbrief de bijbehorende stukken. Deze ledenvergadering begint om 20.00 uur, de zaal is open vanaf 19.30 uur.

Na de sluiting van de Algemene Leden Vergadering, rond 20.30 uur, is iedereen welkom om te genieten van twee presentaties.

Het eerste deel van het programma zal bestaan uit een lezing van Arthur Brand over 'roofkunst'. Arthur

Brand, geboren en getogen in Deventer, ontdekte dat handelaren, vervalsers, maffia en terroristen geld verdienen met roofkunst. Hij raakte betrokken bij zaken die wereldwijd het nieuws haalden zoals het 'Evangelie van Judas' (een document uit rond 350) en 'Hitlers paarden' (beelden uit de Nieuwe Rijkskanselarij in Berlijn). De totale waarde van mede door Brand opgeloste zaken wordt geschat op meer dan 100 miljoen euro. Hij zal praten over enkele van zijn zoektochten naar geroofde kunst, maar ook over de beroemde Deventer vervalser Han van Meegeren.

Het tweede deel van het programma bestaat uit een compilatie van oude filmfragmenten die door Arie Koldewij van de Foto Archief Groep (FAG) is samengesteld en door hem zal worden ingeleid.

Uitnodiging
donderdag 12 april 2018

*Deventer vervalser
Han van Meegeren*

**Historische Avond
Programma:**

Lezing over 'Roofkunst' handelaren, vervalsers
en maffia door Arthur Brand

Lezing 'Vooruitboeren' Overijssel 1950 - 2000
Oude filmfragmenten door Arie Koldewij, Foto Archief Groep

ALV Donderdag 12 april aanvang 20.00 uur
Hof van Salland te Diepenveen
U bent welkom, Toegang gratis

De zaal is open vanaf 19.30 uur voor niet-leden vanaf 20.30 uur
Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving

Periodiek van de Historische Vereniging Diepenveen Dorp en Omgeving, opgericht november 1998. ISSN 1569-7878. Verschijnt tweemaal per jaar. • Contributie: € 13,- per gezin per kalenderjaar • Bestuur: Tom Masselink (voorzitter), Hans van de Poel (secretaris), Jan Harmelink (penningmeester), Jan van Ginkel (verzamelgroep), Leo Hattink, Joke Roetert, Harry Mulder (fotografie), Jan Nieuwenhuis (foto-onderzoekgroep), Arie Koldewij (foto-archiefgroep), Ben Droste (pr-groep) • **Correspondentieadres:** Hans van de Poel, Wetermansweg 15, 7431 RC Diepenveen • **E-mail:** info@historischeverenigingdiepenveen.nl • **Website:** www.historischeverenigingdiepenveen.nl • **Verzameladres historische artikelen en foto's:** Jan van Ginkel, Dorpsstraat 2, 7431 CK Diepenveen • **FAG:** Op dinsdagmiddag is van 14.30 tot 16.00 uur de foto-archiefgroep (FAG) in het dagcafé van het Hof van Salland aanwezig • **Redactie, PR-groep:** Ben Droste, Dieneke Nijenhuis (tekst-redactie), Gea Zieverink (vormgeving), Rudi Steenbruggen (eindredactie) • **Illustraties:** Harry Mulder (nieuwe foto's) en FAG (foto-archiefgroep), tenzij anders vermeld • **Druk:** De Kroon, Olst • © Historische Vereniging Diepenveen Dorp en Omgeving.

Korte Berichten

→ Enkele Rectificaties

Twee lezers van het vorige nummer hebben de redactie verrast met een licht vermanende reactie.

Joke Roetert tikt ons volkomen terecht op de vingers met de opmerking dat op pagina 14 de onderschriften van de grote foto boven en de foto rechtsonder verwisseld zijn.

Gerrit Goorman wijst ons erop, dat het huwelijk tussen Hermannus Kolkman en Johanna Jansen (zie pagina 19 rechterkolom) niet in 1837 maar in 1863 gesloten werd. Goorman is diep in de historie van De Kleine Wildenberg gedoken en heeft daarbij duidelijke aanwijzingen gevonden dat Janna Simons Muijshouwers inwonend dienstster was op Huize Oud Rande. In 1664 werd zij de bruid van Steven Evertz Wildenberg (zie pagina 17 linker kolom). Deze Steven was katholiek en heeft zijn geliefde wellicht leren kennen bij zijn bezoeken aan de schuilkerk voor de katholieken op Oud Rande. In dat geval is er geen reden om - zoals in het artikel gebeurt - te veronderstellen dat de ouders van Janna op De Wildenberg woonden.

De redactie stelt deze kritisch opbouwende samenwerking met haar lezers zeer op prijs.

→ Dorpsplein Diepenveen

Sinds kort is de website www.dorpspleindiepenveen.nl in de lucht. Naast allerlei actuele zaken en achtergrondinformatie over Diepenveen wordt ook aandacht besteed aan de Diepenveense geschiedenis. Zo wordt b.v. op <https://www.dorpspleindiepenveen.nl/in-beeld/straatnamen-verklaard-molenweg/> de straatnaam Molenweg vanuit historisch perspectief verklaard.

→ VLD

De Vereniging Landelijk Diepenveen meldde ons dat zij niet meer is. Met in haar missie het behartigen van de collectieve belangen van de Diepenveense dorpsgemeenschap binnen de gemeente Deventer en het steunen van verenigingen en personen die het sociale en culturele leven versterken, is de vereniging helaas ten onder gegaan.

→ Deventer 1250

Het zal u niet ontgaan zijn. Deventer bestaat 1250 jaar, hoewel rond de juiste bepaling van deze verjaardag veel discussie was. In dit kader graag aandacht voor het te verschijnen Deventer Jaarboek dat ter ere van 'Deventer 1250 jaar' gevuld is met 25 artikelen over steeds 50 jaar en waarin Lamberthe de Jong schrijft over de Diepenveense luidklok die door Deventer burgers gegoten en betaald is. Dit jaarboek wordt op zaterdag 26 mei a.s. door de Historische Vereniging Deventer gepresenteerd tijdens een historische markt in de Lebuïnus.

De Schapekolk leden in 2001 massaal op de foto vanwege het 30-jarig bestaan van de vereniging

De Schapekolk van 1988 tot heden

Inke Mensink

In het vorige artikel werden het ontstaan en de groei van tennispark en tennisclub De Schapekolk beschreven tot in het jaar 1988. In dit artikel komt de ontwikkeling tot op heden aan de orde. De eerste jaren veranderde er niet veel wat de goede sfeer en onderlinge verbondenheid tussen parkdirectie, tennisclub en de leden onderling betreft. Maar de verkoop van het park in 1994 aan de familie Mulder, grondspeculatie en een afwachtende opstelling van de gemeente Diepenveen brachten de tennisclub in grote moeilijkheden. In 2016 verhuist de Schapekolk naar een tenniscomplex in Borgele (Deventer) en houdt daarmee formeel op een Diepenveense tennisclub te zijn.

Eerst nog even terug in de geschiedenis. De eerste eigenaar van tennispark de Schapekolk, de heer Heemskerk, vond dat de tennisbanen ook wel voor andere activiteiten gebruikt konden worden. Als het in de winter stevig vroom werden de banen onder water gezet en kon er lekker geschaatst worden. Met zijn vertrek kwam er een eind aan de winterpret op deze locatie.

→ Groei van dorp en tennisclub

In de jaren negentig worden met een zekere regelmaat nieuwe huizen gebouwd in Diepenveen en ook het tennispark raakt omringd door huizen. Dat betekent nieuwe potentiële leden, maar ook burens waar rekening mee gehouden moet worden. Voor een prettige verstandhouding met burens, andere dorpsgenoten en instanties is goede communicatie een eerste vereiste. Er wordt dan ook besloten om een bestuurslid speciaal te belasten met PR- activiteiten om kenbaar te maken wat er allemaal gebeurt bij de Schapekolk, want zoek je sportiviteit én gezelligheid, dan moet je daar zijn.

Er zijn veel genoeglijke bijeenkomsten en op feestelijke gelegenheden en bij de afsluitende bijeenkomst van toernooien worden vaak speciaal voor de gelegenheid gemaakte liederen gezongen.

In 1989 wordt met husselen begonnen, een laagdrempelige manier om met andere tennissers in contact te komen. Het eerste husselseizoen wordt afgesloten met een hapje en een drankje en het uitreiken van oorkondes. Nieuw dat jaar is ook het ouder en kind toernooi, waaraan 50 ouders en hun kinderen deelnemen. Om de conditie in het winter op peil te houden wordt gestart met trim- en loopgroepen in het Kolkbos op zondagochtend. Ook op een lichamelijk niet vermoeiende wijze is er contact door klaverjassamenkomsten.

→ Jubilea

In 1991 wordt gestart met husselmiddagen voor de jeugd. Naast de gebruikelijke, gezellige niet-tennis activiteiten, wordt een week lang een jeugdtenniskamp georganiseerd op de banen van TC Salland in Bathmen. Eveneens in 1991 viert de familie Punter haar 15-jarig jubileum als parkdirectie. Na het parktoernooi krijgen de jeugdleden een ijsje en voor de volwassenen wordt een barbecue georganiseerd, waarvoor o.a. een varken aan het spit draaide.

Het 20-jarige bestaan van tennisclub de Schapekolk wordt op 16 november gevierd met een feestavond in zaal Logtenberg in Boerhaar met live-muziek, Sint Nicolaas en een optreden van de 'zwarte schapen'. Deze gezellige avond werd besloten met een grandioos ijsbuffet. Voor de jeugdleden werd in Laren een feestavond georganiseerd met allerlei spelen, waaronder golfbiljart, kegelen, sjoelen en schieten met na afloop een koud buffet. In het winterseizoen volgend

op het jubileumjaar vindt de jaarlijkse bijeenkomst van bestuur en commissies niet plaats op het tennispark, maar in het gebouw van de schietvereniging Olst. Na afloop van de vergadering wordt er een schietwedstrijd georganiseerd.

→ **Uitbreidingsplannen voor het tennispark en verkoop**

De familie Punter wil het tennispark uitbreiden met een tennishal en een bistro, eventueel op een andere locatie dan de huidige. De gesprekken hierover met de gemeente Diepenveen verlopen in goede harmonie, maar als puntje bij paaltje komt, geeft de gemeente niet thuis. De familie Punter besluit daarop het complex te verkopen. De tennisclub is de preferente eerste koper, maar de familie Punter praat niet alleen met hen en de gemeente. Ze onderhandelt tegelijkertijd met de eigenaren van tennisschool Mulder. Want het park is hun pensioenpotje en moet dus een flink bedrag opbrengen. De familie Punter vraagt f 1.200.000,-. Zoveel geld voor de koop van het park heeft de tennisclub niet. Ze vragen dan ook subsidie van de gemeente om taxatiekosten door de Nederlandse Sport Federatie (N.S.F.) ad f 56.000,-, ander onderzoek en een eventuele bijdrage in de kosten van de aankoop gedeeltelijk te financieren. Aan de leden wordt gevraagd of zij het bestuur bij willen staan bij onderzoek en overleg. Helaas ziet de gemeente Diepenveen tennis als een elitesport die, in tegenstelling tot bv. voetbal, niet gesubsidieerd hoeft te worden en geeft geen subsidie.

Zo ontstaat er onzekerheid over de toekomst van het tennispark. De Algemene Ledenvergadering begin 1993 wordt dan ook druk bezocht. Maar ondanks constructief overleg tussen de familie Punter, de gemeente en het bestuur van de tennisclub, kreeg het bestuur op 4 april 1993 van de familie Punter te horen, dat het tennispark verkocht was aan twee projectontwikkelaars. Later bleken dit de firma Ter Steege B.V. en het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten te zijn, die op deze locatie woningbouw willen realiseren. Dit strookte niet met de visie van de gemeente. In een brief van de burgemeester (portefeuillehouder sport) aan het College van B en W is het volgende te lezen: 'Tot nu toe heeft de gemeente tegen een ieder die zich meldde om te vragen wat op het complex mogelijk was gezegd: niets niets, het is een tennispark en dat blijft zo. (Woningbouw zijn wij niet genegen toe te staan).' Verder wordt in de uitgebreide brief ingegaan op de verschillende

70-jarig toernooi wat een gezelligheid op het park

mogelijkheden voor verkoop van het complex en de eventuele rol van de gemeente daarin. Meewerken aan het veiligstellen van de mogelijkheid te tennissen in de gemeente Diepenveen is daarbij het uitgangspunt, maar bij voorkeur wel budgettair neutraal voor de gemeente.

Als binnen de gemeente bekend wordt dat de firma Ter Steege B.V. en het Bouwfonds Nederlandse Gemeenten het complex gekocht zouden hebben, reageert men zeer ontstemd. Er volgt een gesprek tussen de burgemeester en directie van de firma Ter Steege. In een brief n.a.v. dit gesprek schrijft de burgemeester hen dat de bestemming van het complex 'tennispark' is. Woningbouw op deze plaats 'zou met zich meebrengen dat het tennispark geamoveerd moet worden en dat de tennisvereniging een nieuw tenniscomplex elders in de gemeente aangeboden moet krijgen. De gemeente heeft, gelet op de ligging van dit complex, geen behoefte om tot verplaatsing over te gaan. De gedachte om op de onderhavige gronden woningbouw te plegen strookt ook niet met de woningbouwplanning die er is voor Diepenveen-Dorp.

Indien er van te voren overleg met ons was gepleegd zouden wij dit hebben ingebracht. Er is nu een maatschappelijk probleem aan het ontstaan dat ook grote financiële gevolgen voor de gemeente kan hebben. Wij zijn daar ernstig ontstemd over. Jarenlang hebben wij contacten onderhouden in het kader van woningbouw in onze gemeente. Juist van uw bedrijf hadden wij niet verwacht dat men zonder overleg met ons zo'n groot probleem zou veroorzaken. Hierbij bevestigen wij dan ook dat in het voornoemd gesprek aan u is meegedeeld dat wij u in de komende tijd niet meer zullen uitnodigen als wij overgaan tot het geven van opdrachten voor nieuw te bouwen woningen.' Als reactie hierop neemt de firma Ter Steege advocatenkantoor Tadema in de arm, blijkt uit een brief

van hen aan het College. Er volgt heel wat overleg tussen de diverse partijen en uiteindelijk gaat de verkoop van het complex aan de projectontwikkelaars niet door. De gemeente blijkt op een bepaald moment wel bereid te zijn om bij te dragen aan de taxatiekosten van het tenniscomplex door de N.S.F. Uit hun rapport blijkt dat zowel de banen als de opstallen verouderd zijn en achterstallig onderhoud vertonen. Om weer een toekomstbestendig complex te krijgen moet er flink geïnvesteerd worden.

→ Verkooponderhandelingen

De familie Punter schakelt makelaar Eggink in om te helpen met de verkoop van het complex. Hij laat de gemeente weten dat de vraagprijs gezakt is naar f 800.000,-. Op allerlei fronten wordt verder overlegd. In een gemeentelijke notitie d.d.14-2-1994 staat het volgende te lezen: 'De heer Eggink heeft een gesprek gehad met 'De Schapekolk'. Zowel de vereniging als de heer Punter hebben de bereidheid tot overeenstemming te komen. Als de gemeente Diepenveen de grond voor circa vier ton wil kopen, kan de zaak waarschijnlijk rond komen. Er kan eventueel iets geregeld worden via de constructie van Park Brabant; namelijk 1.5 ton subsidie en voor 2,5 a 3 ton aankopen. Als er op een dergelijke manier een overeenkomst uit de bus komt heeft de heer Eggink het gevoel dat de zaak afgerond kan worden'.

De gemeente houdt de zaak eerst nog even aan, maar blijkt op een bepaald moment bereid te zijn om 2 ton voor de grond te betalen. In een brief van het bestuur van de Schapekolk aan de gemeente, van april 1994, staat te lezen dat de familie Punter de vraagprijs tot f 750.000,- heeft teruggebracht en dat de vereniging de resterende f 550.000,- niet kan lenen. Zij kunnen f 225.000 bijdragen en verzoeken de gemeente om de resterende f 325.000,- te betalen. 'Zo kan dan het tennispark voor de vereniging met haar ongeveer 500 leden uit Diepenveen en zo'n 200 van buiten, behouden blijven'. 24 mei bericht het College het bestuur dat er op korte termijn niet over deze aanvraag beslist kan worden. 'Zij verwacht eind 1994 antwoord op de vragen te kunnen geven'. Op 17 Juni schrijft het bestuur van het tennispark aan het College dat men al vanaf 1992 met elkaar in gesprek is en dat zij steeds met nieuw 'huiswerk' werd heengezonden en dat veel rappel nodig was alvorens de gemeente reageerde. Het bestuur geeft aan dat zij op deze manier haar geloofwaardigheid naar de leden toe verliest. 'Maar naast het tot een nulpunt teruglopen van onze geloofwaardigheid zal ook de geloofwaardigheid van

Herencompetitie op zaterdag

en het vertrouwen in het bestuur van de gemeente Diepenveen zeer ernstig worden aangetast'. Aangegeven wordt dat uit het oogpunt van behoorlijk openbaar bestuur niet tot het eind van het kalenderjaar gewacht kan worden op antwoord. Toch blijft het besluit van de gemeente uit. Mogelijk heeft het feit dat de geplande sporthal in Schalkhaar voor f 300.000,- op de sportbegroting van dat jaar staat hiermee te maken. Misschien hoopt de gemeente ook wel dat de vraagprijs door de lange wachttijd nog verder zal zakken.

In een ambtelijke notitie van juni staat dat de familie Punter een huis gekocht heeft in Brabant en daarom voor het eind van het seizoen het complex verkocht wil hebben. De projectontwikkelaar en de familie Mulder zijn beiden nog steeds geïnteresseerd. Er is ook nog een andere partij die op die plek een indoor-skibaan wil realiseren.

→ Onverwachte verkoop

Het wachten op de gemeentelijke reactie duurt te lang. Op 1 oktober 1994 wordt het tennispark door de parkdirectie An en Kees Punter, verkocht aan tennisschool eigenaren Jan en Loes Mulder en de heer Harmeyer, een zakenman uit Deventer. Deze nieuwe eigenaren hebben grootse plannen voor de verzakelijking en eventuele uitbreiding en modernisering van het tennispark. Zij stellen een beleidsvisie op, waarin o.a. staat dat er een gezonde situatie ontstaat als het tennispark drie pijlers heeft, nl. een groep recreatieve tennissers, wedstrijd-/prestatiegerichte tennissers en jeugdleden. Een duidelijke organisatiestructuur wordt van belang geacht. Zorgden de vorige parkeigenaren (met horeca diploma's) voor klantenbinding door het bieden van tennisgelegenheid én gezelligheid, voor tennisschooleigenaar Mulder staan tennis en

TC Schapekolk - Baancommissie

zakelijkheid voorop. Gelukkig vinden ook zij een goede verstandhouding tussen parkeigenaren, tennisschoolhouders en bestuur en leden van de tennisclub van belang. De eerste jaren gaat dit ook wel goed, hoewel de tennisclub al wel snel meer baanhuur moet betalen. De medewerkers van het tennispark blijven in dienst van de nieuwe parkeigenaren. De familie Elschot kan verder gaan met het verzorgen van de totale horecavoorziening op het tennispark. Ron Scheffer blijft voor het onderhoud van het tennispark zorgen.

In november schrijft de heer H. Harmeijer in het clubblad van de tennisvereniging dat er aan het tennispark 'het één en ander moet gebeuren om mee te kunnen met de tijd. Enige noodzakelijke wensen zijn renovatie van de kantine en het aantal banen uitbreiden en verbeteren. Over de geplande veranderingen zal met alle betrokkenen overlegd worden', schrijft hij. In het eerste clubblad van 1995 wordt al teruggekomen op de aanvankelijke toezegging dat alles bij het oude blijft. Het blijkt dat er onvoldoende werk is voor eigenaren en medewerkers. Ron Scheffer, die al vijf jaar op het park werkt als groundsman, wordt ontslag aangezegd. Wel wordt hem gevraagd om in het begin van het seizoen mee te blijven werken. De leden krijgen te horen dat ze met ingang van het seizoen 1996 zelf de banen moeten gaan slepen. Ron Scheffer schrijft in het clubblad dat hij het betreurt dat zijn dienstverband ten einde loopt en hij dankt iedereen voor de fijne jaren. Er komen verschillende soorten lidmaatschap, één voor het hele jaar, één dat loopt van 1 april t/m 30 september en een winterlidmaatschap.

→ **Spanning en onzekerheid**

Begin 1996 draagt de heer Harmeijer zijn aandeel in het eigendom van het tennispark over aan Jan en Loes Mulder. Dat betekent dat er minder mankracht is om

de benodigde werkzaamheden op het tennispark te verrichten. Tot vreugde van de leden van de tennisclub blijkt het daardoor mogelijk om Ron Scheffer in dienst te houden. Minder vreugdevol is, dat de verzakelijking van de relatie tussen de parkdirectie en de tennisclub toeneemt en daarmee de spanningen.

Gelukkig blijven binnen de tennisclub de relaties onveranderd gezellig. In het clubblad lezen wij bijvoorbeeld '30 maart beginnen wij het (25 jarig) jubileum jaar met als thema 'Stampende Opening Jubileumjaar', met een eenvoudige (stampot-)maaltijd, gevolgd door een feestavond met veel muziek.' Op het jubileumfeest later in het jaar waren 208 leden aanwezig. Er werden acts verzorgd en passende liederen, waaronder het Schapekolklied, gezongen en een nieuw clublogo, gemaakt door de heer H. Hattink, werd onthuld. In dit jubileumjaar is tennisclub De Schapekolk ook verantwoordelijk voor de organisatie van de Deventer Tennis kampioenschappen. Dit wordt 'officieel' geopend met een tenniswedstrijd tussen de burgemeesters van Deventer en Diepenveen, de heren van Lidth de Jeude en van de Bergh. De Deventer burgemeester won glansrijk.

Gezien alle onduidelijkheden en spanningen tussen parkdirectie en tennisclub vindt het bestuur het belangrijk om de lijnen voor de toekomst duidelijk uit te gaan zetten. Er wordt een beleidsplan opgesteld en aan de A.L.V. voorgelegd. Die keurt het goed. In het clubblad worden de rubrieken met nieuws van tennispark en tennisschool nu op speciaal gekleurde bladzijden afgedrukt. Tennisclubleden en tennisparkeigenaren zijn niet meer één gezellige en onderling sterk verbonden familie. De relatie tussen parkdirectie en tennisclub is verre van optimaal schrijft de voorzitter in 1997 en eind van dat jaar is de situatie zodanig verslechterd dat de heer Harmeijer voor de familie Mulder de gesprekken met het bestuur van de tennisclub overneemt. Er wordt wederom gesproken over overname van het tennispark door de tennisclub, die dan een aantal banen zal verhuren aan de familie Mulder. Een extern accountantsonderzoek zal duidelijkheid moeten scheppen over de exploitatiekosten.

Ondanks de gesprekken ontstaat er geen toenadering tussen de familie Mulder en het bestuur. Zij krijgen van de familie Mulder een 'leidraad' overhandigd met gedragsregels en op een bepaald moment schakelt de

familie Mulder zelfs een advocatenkantoor in. Die stelt -na enig heen en weer gepraat en geschrijf- voor om een bemiddelingscommissie in te stellen, om verdere verharding van de standpunten te voorkomen. Alle betrokkenen gaan hiermee akkoord.

De strubbelingen worden hiermee helaas nog niet opgelost. En zo kan het gebeuren dat het clubblad in 1999 alleen naar de leden van de tennisclub toegestuurd kan worden, aangezien de parkdirectie geen adresstickers van de tennisparkleden wilde verstrekken. Ook verbiedt de familie Mulder de voorzitter van de tennisclub de toegang tot het tennispark en ondanks bemiddelingspogingen komen zij hier niet op terug. Daarop legt de voorzitter, Han Hattink, zijn voorzitterschap neer, om het mogelijk te maken de ontstane, ongewenste situatie te doorbreken. Er wordt een extra ledenvergadering uitgeschreven en een adviescommissie ingesteld die een mandaat krijgt om al het nodige te doen om tot een samenwerkingsovereenkomst te komen met de familie Mulder.

Hoewel er verder onderhandeld wordt, blijft er sprake van een stroeve relatie tussen de familie Mulder, de adviescommissie en het bestuur. Het bestuur besluit dan ook af te treden en verzoekt de leden zich beschikbaar te stellen om bestuurstaken op zich te nemen. Vijf leden zijn hiertoe bereid. Het nieuwe bestuur slaagt erin tot een overeenkomst te komen met de parkdirectie, hoewel er nog wat losse eindjes blijven. 'Geen toekomst zonder verleden, maar soms moet je zaken achter je kunnen laten om nieuwe ruimte te zoeken', aldus de nieuwe voorzitter Joop Doornebos. Gemandateerd door de A.L.V. onderhandelt het bestuur met de familie Mulder over het pachten van het totale park. Aan deze gesprekken komt abrupt een einde, aangezien de familie Mulder het tennispark -zonder de tennisclub daarvan in kennis te stellen- aan een projectontwikkelaar verkoopt. Gelukkig laat de gemeente aan de projectontwikkelaar weten, dat er pas toestemming gegeven zal worden voor huizenbouw op het terrein, wanneer er een nieuw tennispark is voor de tennisclub. De projectontwikkelaar is daarom bereid om het park -voor een lager bedrag dan voorheen- aan de tennisclub te verpachten. Ook wordt een aantal tennisparkleden nu lid van de tennisclub. De familie Elschot blijft verantwoordelijk voor de horecavoorziening op het complex. De kantine wordt door de tennisvereniging aan hen verpacht. Toch wordt de situatie voor de club er niet makkelijker op. Er wordt

Het nieuwe park op Borgele (voormalig park van TV Slagvaardig) werd in 2016 in gebruik genomen

geen onderhoud gepleegd door de projectontwikkelaar, het onderhoud moet door de vereniging zelf gedaan worden.

Gelukkig kan Ron Scheffer in dienst komen van de tennisclub. 'Hij was een parel, was deskundig op banengebied, technisch heel handig en was altijd bereid te helpen, ook met het onderhoud', aldus Jan Nobbenhuis. Helaas overlijdt Ron Scheffer volkomen onverwacht op 4 mei 2015. Een groot verlies voor de nabestaanden én voor de vereniging. Leden moeten nu (bijna) alles zelf doen. Er komt een onderhoudsploeg, eerst vrijwillig, later verplicht en 12 baancommissarissen zorgen voor het openen en sluiten van het complex. Zij hadden weekdienst en Jan Nobbenhuis maakte elke maand een rooster hiervoor. Daar ging wel een dag werk inzitten. Ook maakt hij een gebruiksaanwijzing voor alle machines, de meterkast, de sproei installatie etc. afzonderlijk, geschreven in niet technische, voor iedere leek te begrijpen taal. Elk voorjaar moeten de banen gereed gemaakt worden, vanaf 2015 dus zonder hulp van Ron Scheffer. Met machines wordt de bovenlaag losgetrokken, daarna worden de banen vlak gemaakt, er komt nieuw gravel bij en daarna is het een kwestie van herhaaldelijk walsen, harken, walsen, om alles glad te maken, waarna de lijnen er weer ingedrukt worden. Dat walsen en harken gaat het hele seizoen door, vooral ook als voorbereiding op toernooien.

'Ria en Jan Elschot waren met Ron Scheffer de kurk waarop de vereniging draaide', aldus Hans Siebelink. 'Het was dan ook een groot verlies toen ook zij, korte tijd na elkaar, overleden'. Leden moesten toen ook de bardiensten gaan draaien. Eerst vrijwillig, later, toen bleek dat hiervoor te weinig mensen kwamen, werd het verplicht. Wel kon dit op een bepaald moment afgekocht worden en dit is nog steeds zo. De onzekere

Het nieuwe park op Borgele (voormalig park van TV Slagvaardig) werd in 2016 in gebruik genomen

toekomst en de verslechterende accommodatie hebben veel ledenverlies tot gevolg. Ook jeugdleden vertrekken wanneer de tennistrainer Peter Everink weggaat na een conflict met leden en bestuur. Bemiddelingspogingen hielpen niet helaas. Het maakt de toekomst voor de Schapekolk er niet rooskleuriger op.

→ Een nieuw tennispark

Maar er gloort hoop. Gemeente en tennisclub gaan met elkaar in gesprek over een nieuw tennispark elders. Dit bleek te kunnen op het terrein van atletiekvereniging Daventria (op het stuk waar nu de Pickwickplayers hun terrein hebben). Na aanvankelijk enthousiasme van de leden bleek een aantal van hen dit een te gevaarlijke plek te vinden qua verkeerssituatie en sociale veiligheid. En bovendien was het geen Diepenveen! Daarna werd er samen met de gemeente overlegd over samenwerking met de D.S.C. (Diepenveense Sport Club). Gedacht werd aan een tennisbaan op het derde veld, ter compensatie een extra trainingsveld voor de voetbalclub aan de Boxbergerweg en een gezamenlijke, nieuw te bouwen kantine. Het plan zou een grote investering vragen van de tennisclub. Omwonenden protesteerden met succes tegen de uitbreiding van voetbalvelden en de aanleg van een tennispark.

In 2015 komt er een ander alternatief. De Tennisvereniging Slagvaardig, die 6 banen heeft op sportpark Borgele, komt door vergrijzing en ledenverlies in zwaar weer. Er is geen perspectief en er zijn schulden van eerdere investeringen. De gemeente Deventer ziet een mogelijkheid om twee problemen tegelijkertijd op te lossen door de verhuizing van de Schapekolk naar het complex van Slagvaardig. Als de Schapekolk de schulden van Slagvaardig overneemt, kunnen zij voor een aantrekkelijk bedrag het complex overnemen.

Aldus geschiedt, maar helaas is deze verhuizing voor een aantal leden reden om hun lidmaatschap op te zeggen. Ook al omdat tennis wat uit de belangstelling raakt en er geen jeugdleden meer zijn, vergrijst tennisclub 'De Schapekolk'. Momenteel is de helft van de leden boven de zestig en er komen weinig nieuwe leden bij. Ook met deze moeilijke situatie gaat het bestuur creatief om. Er wordt nauw samengewerkt met tennisclub Drijvers. Leden van beide clubs kunnen op de twee complexen terecht om te spelen, bij toernooien worden ook de banen van beide clubs ingezet en tennistrainer Eric Annega geeft zowel bij Drijvers als bij de Schapekolk les. Vanuit beide clubs wordt gewerkt om tot verdere samenwerking te komen, in de vorm van een fusie. Dit proces om tot een bloeiende sterke vereniging te komen met een ledenbestand van vele generaties, loopt nog. Door de jarenlange, belangeloze inzet van bestuur en leden bestaat tennisvereniging de Schapekolk nog steeds en een fusie met tennisvereniging Drijvers schept mogelijk een nieuw perspectief.

1) Voor dit deel van de geschiedenis is geput uit de jaargangen 1989 tot en met 2001 van het blad 'Tennisclub de Schapekolk' (daarna verscheen er geen blad meer maar werd informatie digitaal verstuurd), het archief van de voormalige gemeente Diepenveen en gesprekken met Jan Nobbenhuis en Hans Siebelink.

Een traditie om trots op te zijn *Oliebollenactie van Sempre Crescendo 65 jaar (deel 2*)*

Harry Mulder

Ook in dit tweede deel over de geschiedenis van de halfjaarlijkse oliebolactie van muziekvereniging Sempre Crescendo leest u herinneringen van betrokkenen; een echt dorpsverhaal. Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw, toen deze oliebolactie ontstond is er het nodige gebeurd; in het eerste deel heeft u hierover al het één en ander kunnen lezen. In dit deel leest u over onder andere de verschillende locaties waar de oliebol gebakken werden en wordt eens temeer duidelijk dat achter de schermen het nodige moest en moet gebeuren, voordat er maar één oliebol verkocht kan worden.

→ Ruim 50 jaar bij Schuck

De eerste oliebolactie in 1952 kreeg niet direct een vervolg, in de twee jaren daarna werden geen oliebol gebakken. Wel werd op 24 en 25 juni 1954 een succesvolle bazaar georganiseerd. In mei 1955 ontstond de inmiddels beroemde halfjaarlijkse oliebolactie van muziekvereniging Sempre Crescendo.

Inmiddels was de locatie van het aannemersbedrijf Derk Brilleman en Gerrit Schuck aan de Draaiomsweg het zenuwcentrum van de actie. In de werkplaats achter het woonhuis van de familie Schuck was ieder half jaar een groep enthousiaste vrijwilligers bijeen om te zorgen dat er genoeg oliebol gebakken en verkocht. De stuwende kracht hierachter gedurende de eerste 35 jaar van de actie was mevrouw Geertje Schuck-Snippe, de vrouw van Gerrit Schuck, toen beter bekend als tante Geertje. Toen ziekte haar belemmerde om nog verder haar medewerking te verlenen, nam Mini Brilleman haar taken over. Mini kan zich dat nog wel herinneren: 'Toen tante Geertje ziek werd, vroeg ze mij of ik het wilde overnemen. Ik zei dat ik het wel wilde proberen maar besepte dat het een hele klus was. Maar na een paar acties groeide ik er helemaal in'.

Mini regelde vanaf die tijd de baksters en zorgde ervoor dat iedereen goed ingeroosterd werd. 'Overal briefjes bij de telefoon met daarop verschillende tijden, het was nog een heel gepuzzel. Ik heb nog een pak briefjes van tante Geertje liggen als aandelen'. Mini verzucht: Sommigen belden vlak voor de tijd nog af en dan moest je maar zien of je iemand anders kon inroosteren, maar het is altijd nog goed

Gerrit Schuck met dochter Dini. Jarenlang waren zij gastheer en gastvrouw tijdens de halfjaarlijkse oliebolactie van Sempre Crescendo

gekomen, we hebben nooit gebrek aan deegmakers en baksters gehad. Wel was en is het iedere keer weer onzeker of er voldoende mensen op de been gebracht konden worden om de oliebol huis aan huis te verkopen'. Vooral mensen in het buitengebied vinden het jammer dat er geen mensen van de muziekvereniging meer aan deur komen met oliebol. Ina Harmelink, woonachtig aan de Schapenzandweg, die jarenlang de melk voor de oliebol heeft geleverd, zegt dat in het verleden steevast kruidenier Jan Daggert van de Sparwinkel kwam om oliebol van de muziekvereniging te verkopen. Zij vindt het jammer dat nu niemand meer komt. Ook buurvrouw Toos Braakhekke, die vanaf 1985 samen met haar man Gerrit de voormalige boerderij 'Het Berghuis' aan de Schapenzandweg bewoont, herinnert zich Jan Daggert. 'Jan Daggert runde tot 1974 de kruidenierswinkel 'De Spar' aan de Olsterweg 17. Veel van zijn klanten woonden buiten het dorp en zij zorgden er wel voor dat Jan niet met de oliebol bleef zitten'. Toos vervolgt: 'Jan Daggert was één van de vrijwilligers waarop de muziekvereniging kon bouwen. Ik kan je zeggen dat Jan Daggert meer dan 100 zakken verkocht en dat was zeker een pluimpje waard'. 'Maar doordat hij overal een praatje maakte,

Jan Daggert heeft jarenlang de oliebolletjes verkocht in het buitengebied van Diepenveen

duurde het een hele tijd voordat hij weer terug was en dan pas kon de kas opgemaakt worden', zegt Dini Schuck.

Vrijwilligers die niet onvermeld mogen blijven zijn Gerrit en Gerrie Beunk. Gerrit Beunk is al meer dan 50 jaar lid en verkoopt ook al zoveel jaren de oliebolletjes huis aan huis. Net zoals in vroegere jaren Gait Nijland en Jan Daggert hun eigen route hadden, verkoopt Gerrit al jaren de oliebolletjes aan de bewoners van de Oranjelaan en 't Weterman. Zijn vrouw Gerrie heeft maar liefst 35 jaar meegeholpen met het bakken van de oliebolletjes.

Jürgen Notenboom, al 55 jaar lid en zo'n 45 jaar bij de oliebolletjesactie betrokken, is ook begonnen om huis aan huis de oliebolletjes te verkopen. 'In de jaren zeventig ging ik samen met Jan Velthuis in de toen nieuwe wijk De Vossenbelt zakken oliebolletjes verkopen. Ik heb het toen overgenomen van Henk Brilleman die zich vanaf die tijd bezighield met het deeg maken'. Later hielp Jürgen Henk mee met het deegmaken. 'We moesten ook een keer het deeg met de hand maken aangezien de deegmachine het begaf. Er kon niet zomaar gestopt worden dus was het hard werken om het deeg goed te krijgen, gewoon op de ouderwetse manier zoals Willem van de Burg dat jarenlang had gedaan'.

→ **Kwaliteit**

In de schuur van de familie Schuck was het niet al te warm en daarom moest de kachel goed opgestookt worden, dat was vooral voor het deeg belangrijk. Deze kachel was een oudje en als het hard waaide begon deze te roken. Jan Ubels zorgde voor een goede vervanger: 'Mijn schoonouders hadden nog een ouder-

Jan Hiemstra

wetse, gietijzeren kachel die op hout werd gestookt en die schonken ze ons. Een smid uit Deventer heeft er nog een mooie pijp aan gemaakt. Hout voor de kachel was er genoeg, het aannemersbedrijf Brilleman en Schuck had altijd wel restafval'. Martin Brilleman, die van 1968 tot 2000 zijn Tuincentrum aan de Binnenweg runde moet lachen als dit onderwerp ter sprake komt: 'Voor de kachel gebruikten we van die oude steigerpalen van ome Gerrit. Die palen hoefde je niet doormidden te zagen, je kon ze zo doormidden breken. Zo verrot waren ze'.

Zoals gezegd was een goede verwarming onontbeerlijk voor het deeg. Jürgen zegt: "Bij Schuck stonden de emmers met het deeg rondom de kachel en in Sparrenheuvel stonden ze tegen een radiator aan waardoor het rijzen wat langzamer ging. Bij Grootentraast moesten we een extra kacheltje bijzetten anders werd het in die grote ruimte niet warm genoeg. Bij Olthof, waar vanaf het voorjaar 2016 gebakken wordt, staat een grote houtkachel midden in de schuur waar de emmers met het deeg omheen gezet worden'.

Door de jaren heen zorgde men er wel voor dat de kwaliteit van de oliebolletjes op peil bleef, immers de bruine baksels waren bij veel mensen geliefd en dat moet natuurlijk zo blijven. Niet alleen de deegmakers, maar ook de baksters waren daarom ook kritisch op hun werk. Mini zegt: 'De oliebolletjes moesten natuurlijk wel goed zijn. Giny Klooster, één van de vaste krachten wist wel hoe dat moest, ze brak er eentje doormidden en zei dan 'zie bint gaar, haal ze d'r maar uut'. Mini begint te lachen als ze zegt: 'Ik had een andere manier

Oliebollen bakken

om te weten of de olieballen goed waren. Ik nam een hap om ze te proeven en ze waren altijd heel lekker'. Sommige baksters die voor het eerst meedoen twijfelen nog weleens of ze het wel goed doen. Dan wordt er gekscherend gezegd: 'Iedereen doet maar wat en daar krijg je heerlijke olieballen van'. De vrijwilligers zorgen er ook voor dat proper en efficiënt gewerkt wordt, waardoor tijdens het bakproces zo min mogelijk verlies wordt geleden. Jürgen moet glimlachen als hij zegt: 'Nadat de olieballen zijn gebakken en uitgelekt, worden ze uitgestort op een tafel met papier daarover. Er vallen altijd stukje af en die werden in vroegere jaren netjes verzameld en bewaard voor Willem van de Burg die ze aan zijn kippen voerde'.

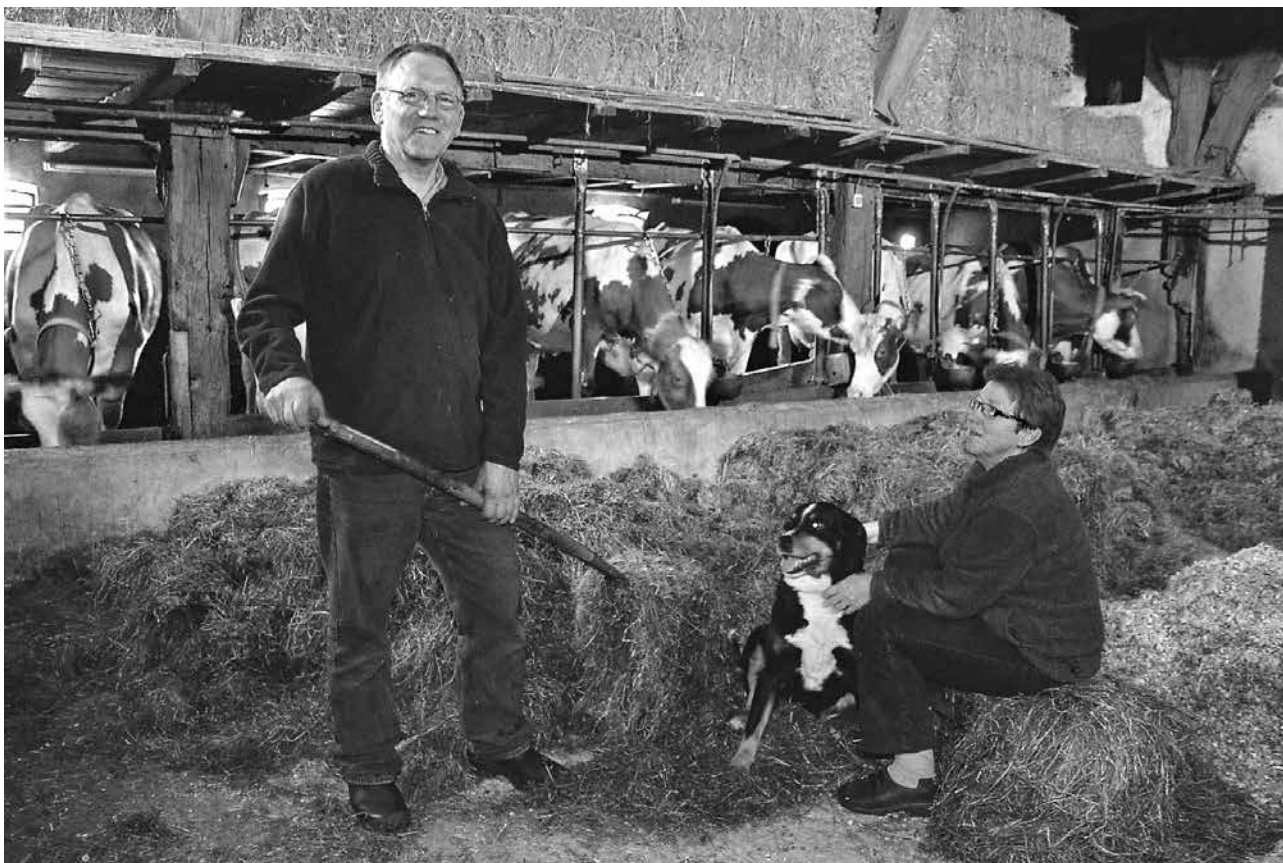
→ Boerenmelk

Vanaf de jaren zeventig werd de melk geleverd door Jan Willem en Mina Krijt van boerderij 'De Brug' aan de Schapenzandweg. Jan Willem is hier in 1918 geboren en Mina kwam na haar huwelijk met Jan Willem in 1950 hier te wonen. In die tijd werden de koeien nog buiten in het weiland gemolken, eerst met de hand en later met een (mobiele) melkmachine. De familie Krijt had haar koeien, 12 in aantal op verschillende locaties in Diepenveen lopen, onder andere aan de Oostzijde

van de Molenkolk. Veel mensen kunnen zich dat ongetwijfeld nog wel herinneren, zeker wanneer men hier ging zwemmen of vissen.

De zoon van Jan Willem en Mina Krijt, Johan, weet dat Willem van de Burg van de muziekvereniging ieder half jaar twee melkbussen met melk meenam: 'Hij moest precies 54 liter melk van ons hebben, geen liter meer'. Johan Krijt verhuisde naar boerderij 'De Muggert' in Wesepe en zette daar vanaf 1990 het melkveebedrijf voort. Dat betekende niet dat Sempre Crescendo op zoek moest naar een ander adres voor de melk. 'Nog tot 1993 nam mijn vader ieder half jaar, speciaal voor de olieballenactie de melk mee vanuit Wesepe naar Diepenveen', zegt Johan Krijt.

Eigenlijk was het niet logisch dat de melk voor de olieballenactie iedere keer uit Wesepe kwam, Diepenveen bezat zelf de nodige melkveebedrijven. Willem van de Burg nam contact op met de familie Harmelink aan de Schapenzandweg. Ina Harmelink, die na haar huwelijk met Henk Harmelink in mei 1986 hier kwam wonen, zegt dat aanvankelijk Willem van de Burg ieder half jaar kwam om de melk te bestellen. 'Wanneer hij bij ons kwam zeiden we goh, is het half jaar alweer

Ook Marinus en Betsy de Winter hebben jarenlang gezorgd voor de melk voor de olieballen

om'? Ina zocht dan de roestvrijstalen melkimmers weer op, maakte ze schoon en vulde drie van deze emmers. 'Deze melkimmers zijn bij ons tot 1981 gebruikt, de melk ging toen rechtstreeks van de koe in de emmer. Wanneer een emmer vol was ging de melk door een zeef in de melkbus. Vanaf 1981 werden de koeien gemolken in de melkstal en ging de melk via leidingen rechtstreeks naar de melktank en werden de melkimmers overbodig, behalve voor de olieballenactie', zegt Ina. Henk vult aan dat deze RVS-melkimmers hygiënisch zijn en dat er ongeveer 18 liter in een emmer ging, dus samen precies de 54 liter die de muziekvereniging nodig had.

Vanaf het begin van de olieballenactie was men ervan overtuigd dat het gebruik van volle melk een belangrijk ingrediënt is en een goede, volle smaak aan de olieballen geeft. Henk legt uit dat de term volle melk vaak ten onrechte wordt gebruikt: 'Melk die in de winkel verkocht wordt als volle melk is dat eigenlijk niet omdat deze al gedeeltelijk is afgeroomd. Volle melk is eigenlijk onbewerkte melk, deze heeft meer vet en dus smaak'. Boerenmelk heet eigenlijk onbewerkte melk.

Henk bracht de avond voor de olieballenactie de melk naar de schuur van de familie Schuck. 'Ik moest voorzichtig rijden aangezien bovenin de emmers gaten zitten waar eerder de slangen aan gezeten hadden, want als er iets van de melk uit de emmers klotst en in de auto terecht komt wordt het zuur en gaat het stinken'. Opmerkelijk detail: de familie Harmelink bezat in de zomer van 2017 de oudste koe van 12.000 koeien die tot de praktijk van hun veearts behoorden. Deze koe, Hennie 210 had in 2012 de grens van 100.000 liter melk gehaald en was vorig jaar de enige koe die nog in de vorige eeuw geboren was. Ook zij heeft in al die jaren een steentje (lees: melk) bijgedragen aan de olieballenactie van Sempre Cresendo.

Gedurende 16 jaar werd de melk van de familie Harmelink betrokken totdat Marinus de Winter in 2009 besloot om de melk van zijn koeien aan te bieden voor de olieballenactie.

Henk en Ina hadden daar geen moeite mee: 'De Winter was lid van de muziekvereniging, wiele bint maar buitenstaanders'. Marinus en Betsy de Winter-Veldink wonen op boerderij 'Het Nieuwenhuis' aan de Wetermansweg en hadden tot 2011 een melkveehouderij van zo'n 25 koeien.

Willem van de Burg, meer dan 70 jaar lid geweest van Sempre Crescendo was jarenlang één van de pijlers tijdens de oliebolactie

De familie De Winter was al jaren betrokken bij de muziekvereniging. De dochters van Marinus en Betsie, Christa en Stefanie, waren al lid van Sempre Crescendo toen Marinus in 2003 besloot om ook lid te worden. Op Koninginnedag in dat jaar kwam Koningin Beatrix met haar familie naar Olst, Wijhe en Deventer om haar 65e verjaardag te vieren. Sempre Crescendo was uitgenodigd om samen met de Diepenveense kinderen de Aubade aan de Welle op te luisteren. De muziekvereniging had tot die tijd nog geen vaandeldrager en aan Marinus de Winter werd gevraagd of hij die taak op zich wilde nemen.

Marinus de Winter is begonnen met de levering van de melk voor de oliebolactie toen in 2009 voor de eerste keer in de keuken van Woon- en Zorgcentrum Sparrenheuvel gebakken werd. Hij vervoerde de melk voor de oliebolactie in plastic mayonaise-emmers die hij gekregen had van Leo Eijkelenkamp van cafeteria De Komeet aan de Oranjelaan (nu Matthijs Snacken Lunchroom). Marinus en Betsie de Winter hebben anderhalf jaar melk van eigen koeien geleverd voor de oliebolactie van Sempre Crescendo. In het voorjaar van 2011 kwam er een einde aan de melkveehouderij op 'Het Nieuwenhuis'. Marinus wilde Sempre Crescendo blijven ondersteunen en besloot om vanaf het najaar 2011 de melk te kopen van de familie Harmelink om deze vervolgens te schenken aan de muziekvereniging.

Vanaf de voorjaarsactie 2016 wordt de melk voor de oliebolactie geleverd door de familie Olthof die tot 2002 een loonwerkerbedrijf aan de Randerstraat had. Vanaf die tijd mag zowel Sempre Crescendo alsmede de Rommelmarktcommissie gebruik maken van hun grote schuur om daar de oliebollen te bakken. Een groot voordeel is dat de deegmachine, de oliebakken en andere benodigde materialen ter plekke opgebor-

Jan Hiemstra en Jeannet van Essen zijn tegenwoordig de deegmakers

gen kunnen worden.

Om de verkopers niet helemaal naar de Randerstraat te laten fietsen om de zakken met oliebollen op te halen is de schuur van Jan Ubels aan de Dorpsstraat ieder half jaar omgetoverd tot distributiecentrum. Martin Brilleman zorgt voor het transport van de oliebollen naar huize Ubels en natuurlijk wordt dan ook de kraam voor Albert Heijn regelmatig voorzien van heerlijke, verse oliebollen. Eerder stond deze kraam verscheidene jaren voor het woonhuis van Gerrit Schuck, op het driestratenpunt Draaiomsweg, Oranjelaan en Dorpsstraat. In het jubileumjaar 2002, toen de oliebolactie al 50 jaar bestond zwaaide Fred Schutte de scepter in de kraam. Hij bracht met veel verve de zakken oliebollen aan de man. Ook heeft Fred de lijnbus Deventer-Zwolle tot stilstaan gemaand met als resultaat dat in één keer tien zakken oliebollen werden verkocht!

**Het vervolg van dit relaas, met nog meer achtergrondinformatie, anekdotes en de beschrijving over de laatste tien jaar kunt u lezen in een boekwerkje dat in de loop van het jaar zal verschijnen. Belangstellenden voor dit boekje kunnen contact opnemen met Harry Mulder.*

Met de metaaldetector werd in de uitgezette vakken naar de munten gezocht

Honderden Romeinse zilveren munten, gevonden in een weiland in een gebied waar de Romeinen nooit geweest zijn. Een dergelijke vondst spreekt natuurlijk tot de verbeelding en roept eigenlijk alleen maar meer vragen op. Dat is ook het geval met een muntschat gevonden langs de Zandwetering in Diepenveen. In 1993 werd al het eerste deel van de omvangrijke muntschat uit de Romeinse tijd aangetroffen. Deze eerste ontdekking bestond uit 106 zilveren munten, verspreid over een terrein van slechts ca. 10 m². Zoveel munten binnen een dergelijk klein gebied wees er op dat het hier moest gaan om een muntschat die verploegd was geraakt. Bij het dateren van een muntschat wordt hoofdzakelijk gekeken naar de oudste en jongste munt. De oudste munt geeft aan vanaf welke periode de munten verzameld kunnen zijn. De jongste munt, de sluitmunt, is bepalend voor het sluiten van de periode waarin de muntschat gedateerd wordt. De sluitmunt van dit eerste gedeelte van de muntschat stamt uit de regeringsperiode van de Romeinse keizer Commodus, die regeerde van 180 tot 192 na Chr. De oudste munt is onder Hadrianus geslagen (117-138 na Chr.).

In de jaren na 1993 werden meerdere keren munten gevonden, zo was het aantal munten in 2011 al opgelopen tot 340 stuks. De locatie van de vindplaats was bekend bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (toen nog Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek), maar de locatie was al dan niet opzettelijk foutief gemeld of geadmistreerd. Hierdoor is de plek niet onderzocht bij een proefsleuvenonderzoek dat de gemeente Deventer uitvoerde in 2006 in het kader van de ontwikkelingen voor de nieuwe woonwijk Steenbrugge. In september 2011 stonden nieuwe werkzaamheden gepland in het gebied. Zo zouden er enkele

waterbergingsbekkens aangelegd worden, waarbij de vindplaats van de muntschat volledig zou worden verstoord. Eén van de vindsters van de schatvondst uit 1993 was op de hoogte van deze plannen en meldde zich bij Archeologie Deventer met de exacte gegevens over de vindplaats. Zo kon toch nog een noodonderzoek worden uitgevoerd naar het restant van één van de grootste Romeinse muntschatten uit ons land.

Begin september 2011 werd op de locatie van de muntschat door Archeologie Deventer een grid (vakken) uitgezet, dat door metaaldetectoramateurs (onder andere de vindsters van het eerste uur) afgezocht werd op vondsten. Het grid werd daarna laagsgewijs verdiept. Elke laag werd samen met de metaaldetectoramateurs onderzocht waarna de vondsten werden ingemeten. Ook buiten het uitgezette grid werd met de metaaldetector gezocht (afb. 1). Op deze manier werden in september 2011 nog eens 30 Romeinse munten en fragmenten daarvan gevonden.

Alle munten betreffen 2de-eeuwse zilveren denarii. Met deze munten komt het totaal aantal munten van de muntschat van Diepenveen op minstens 370 denarii. De tijdens de opgraving gevonden munten kennen een looptijd van 138 tot 175 na Chr. Deze periode past in de datering voor het eerste deel van de munten van de muntschat van Diepenveen. Hiermee vormen deze 30 munten een aanvulling op de muntschat, maar bieden deze qua datering geen nieuwe inzichten. Daarnaast komt ook de muntplaats (Rome) en muntsoort (denarius) overeen met de eerdere aangetroffen munten. Veel van de beeltenissen van (familie van) de keizers zijn eveneens overeenkomstig met de eerder gevonden munten (afb. 2). Om dit te bepalen werden

de in 2011 gevonden munten vergeleken met het resterende deel van de muntschat. 254 munten waren al gedetermineerd vanuit het Geldmuseum. Opvallend was dat op één van deze munten de beeltenis van Septimius Severus (193-211 na Chr.) staat. Deze munt is in 201 na Chr. geslagen en is daarmee de nieuwe sluitmunt van de muntschat. De munt vergroot de tijdsperiode van de muntschat van 67 naar 76 jaar.

Behalve de munten werden er in 2011 ook andere Romeinse metalen voorwerpen gevonden. Zo zijn er onder andere een zilveren kop van een Romeinse (haar)naald en een fragment van een bronzen mantel-speld, een fibula, aangetroffen. Het is opvallend dat bij de muntschat ook deze Romeinse vondsten zijn aangetroffen. In de directe omgeving zijn namelijk geen aanwijzingen voor een Romeinse nederzetting. Ook deze vondsten lijken dus tot de schat te behoren.

Helaas kon ook na het onderzoek niet worden aangetoond waarin de depositie was achtergelaten. Sporen van een ingraving ontbreken volledig. Ook resten van een container missen. Mogelijk zijn de munten begraven in een leren buidel of een doek, die niet bewaard is gebleven. De schat is in ieder geval niet in een aardewerken pot begraven. Tijdens het onderzoek zijn namelijk geen scherven van Romeins aardewerk gevonden, enkel aardewerk met een veel jongere datering. Dit aardewerk wordt gekoppeld aan de boerderij Steenbrugge, die van 1533 tot 1980 op het terrein heeft gestaan. Sporen van een eventuele marker van de muntschat, bijvoorbeeld een paal, ontbreken ook volledig. Hierdoor is niet na te gaan of degene die de muntschat begraven heeft, deze ook weer op wilde halen. Het verspreidingsbeeld van de munten heeft een duidelijke concentratie opgeleverd, zodat de oorspronkelijke locatie van de begraven muntschat globaal bekend is. Het beeld wijst erop dat er sprake moet zijn geweest van één enkele depositie.

De muntschat is aangetroffen in een gebied waar geen volledig Romeins monetair systeem functioneerde. Als dit wel het geval zou zijn, zouden ook andersoortige munten (zoals bronzen munten) in de omgeving van de vindplaats aangetroffen zijn. De muntschat is daarom niet als neerslag van handel te interpreteren. Voor dergelijke grote muntschatten zijn in principe twee interpretaties mogelijk. De munten zijn begraven als offer, of met de bedoeling om ze op een later moment weer op te graven. Er zijn verschillende verklaringen te bedenken waarom deze munten niet meer opgehaald

Op deze munt is de dochter van Antonius Pius, Faustina II te zien

werden. Wellicht werden de munten begraven als gevolg van oorlogsdreiging en is de eigenaar daarna niet meer in staat geweest de munten op te halen. Mogelijk kon de eigenaar de munten simpelweg niet meer terug vinden.

De muntschat is waarschijnlijk samengesteld uit het soldij of pensioen van een veteraan, die bijvoorbeeld in de Germaanse hulptroepen diende tijdens de Marcomannen-oorlogen. Tijdens Marcomannen-oorlog (166-180 na Chr.) werd er door het Romeinse leger veel gebruikt gemaakt van Germaanse huurlingen. Het soldij van een soldaat in het Romeinse leger bedroeg in de 2de eeuw na Chr. 300 denarii per jaar. Bij terugkomst kunnen zij dit begraven hebben als offer of als een spaarschat. Dit beeld wordt ondersteund door meerdere denarii die zijn gevonden in bekende Germaanse nederzettingen uit de Romeinse tijd in de omgeving, zoals Colmschate en Epse. Op deze plekken hebben mogelijk veteranen uit het Romeinse leger gewoond.

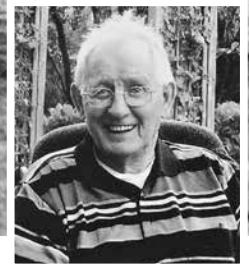
Een andere verklaring voor de vindplaats van de muntschat kan een politieke achtergrond hebben. De munten kunnen als geschenk zijn gebruikt bij verdragen tussen het Romeinse rijk en stammen ten noorden van de rijksgrens. De Romeinen bonden veel stammen aan zich door verdragen te sluiten. Deze verdragen werden vergezeld van geschenken, waarvan deze munten een voorbeeld kunnen zijn. Het afkopen van gevaar was waarschijnlijk goedkoper dan militair ingrijpen. Invallen van stammen ten noorden van de grens komen bovendien vooral voor als de grensverdediging verzwakt, zoals in het laatste decennium van de 2de eeuw na Chr. Met welke reden de muntschat van Diepenveen precies is begraven, is helaas niet meer te achterhalen.

Bevrijding van Diepenveen; heftige gebeurtenissen bij Nieuw Overweg aan de Raalterweg.

Wim de Weerd

Boerderij Het Vlier met op de achtergrond de huizen aan de huidige Havezatelaan

Jan Twellaar (1933-2011)

Tijdens de open dag van Stichting IJssellandschap van 7 oktober 2017 kon je kennis maken met en luisteren naar medewerkers, pachters en andere partners van de stichting. Het was een bijzondere dag voor iedereen met belangstelling voor het leven en werken op het platteland. De open dag vond plaats rondom het terrein van wederopbouwboerderij 'Nieuw Overweg', Raalterweg 18, waar de Stichting ook haar werkplaats heeft.

In de speciale verhalenwagen kon je iets schrijven over de landgoederen of je eigen natuurbeleving van het mooie IJssellandschap. Bij de boerderij gekomen, herinnerde ik me het bijzondere verhaal van de bevrijding dat Jan Twellaar me in 2002 vertelde. De aantekeningen had ik destijds niet verder uitgewerkt, omdat de boerderij net buiten het interessegebied ligt van de Historische Vereniging Diepenveen. Na de open dag besepte ik dat het belangrijk was dit heftige verhaal alsnog te schrijven in de hoop dat met name jongeren beseffen dat onze vrijheid niet vanzelfsprekend is.

– Het Vlier

De hoofdpersoon in dit verhaal is Jan Twellaar die op 22 maart 1933 in Diepenveen werd geboren op de boerderij Het Vlier, een boerderij in buurschap Borgele waar nu de woonwijk Borgele is. Alleen de straatnaam Het Vlier herinnert nu nog aan deze boerderij. Zijn ouders Berend Jan Twellaar en Heintje Buurman hadden

in 1926 de boerderij overgenomen na de dood van zijn grootvader Berend Jan Twellaar, die de boerderij vanaf 1910 had gepacht. Grootmoeder Jenneken Roeterd (*25 febr 1871) bleef zoals gebruikelijk bij het jonge gezin inwonen.

– Nieuw Overweg

Vader Twellaar was ambitieus en op zoek naar meer mogelijkheden. In 1934 kon het gezin de boerderij 'Nieuw Overweg' aan de Raalterweg tegenover de Kranenkamp pachten van het Grote- en Voorster Gasthuis. Vader breidde de veestapel fors uit op de nieuwe boerderij. Alles leek pais en vree.

– Oorlog

Op 10 mei 1940 vielen de Duitsers Nederland binnen. Jan herinnert zich dat Hollandse soldaten met dynamiet bommen over de Avergorsedijk lieten vallen, om de Duitse inval zoveel mogelijk te bemoeilijken. De brug bij de Kranenkamp aan de Raalterweg werd ook opgeblazen. Hij ziet de grote stofwolk nog zo voor zich. Daarna ging het gewone leven weer voort. Als pachters van het Grote en Voorster Gasthuis brachten ze de melk met transportfietsen naar het Oude Vrouwenhuis aan de Smedenstraat in Deventer. Dit stopte nadat in februari 1945 dit vrouwenhuis zwaar werd gebombardeerd door Engelse vliegtuigen die het gemunt hadden op de IJsselbruggen.

→ Bevrijding zonder feestvreugde.

De bevrijding van Diepenveen op 9 en 10 april 1945 was voor de familie Twellaar een regelrecht drama en een traumatische ervaring. De Canadezen kwamen vanuit Schalkhaar met tanks en mortiergeschut in de richting van de boerderij aan de Raalterweg. De Duitsers hadden besloten bij de boerderij de Canadezen op te wachten. Ze konden daarna snel in noordelijke richting vluchten over de Raalterweg. Dit had dramatische gevolgen voor de familie Twellaar. 'Vader had een Duitser gevraagd wat hij het beste met de melkkoeien kon doen. Buiten of op de deel? Hij kreeg het advies om de melkkoeien de wei in te sturen. Een deel van de melkkoeien had vader gelukkig al eerder buiten de stad gebracht. De drie werkpeerden en 20 stuks jongvee bleven op stal', vertelt Jan. 'Buiten hadden wij een schuilkelder gemaakt, maar we konden er niet in vanwege het hoge grondwater. Het spek dreef in het water'.

'We² zaten in de kelder van de boerderij toen de aanval van de Canadezen begon. Het regende granaten om ons heen. Er zaten Duitsers in het kippenhok en vijf in de boerderij. Het kippenhok werd vol geraakt door een granaat waarbij drie Duitsers gedood werden. Een zwaar gewonde werd naar binnen gebracht en schreeuwde moord en brand. Hij werd in de gang neergelegd en vroeg aan Jan toen deze er langs kwam 'Brent das haus, brent das haus'? Ja, inderdaad, het huis had ook al vlam gevat en we moesten vluchten uit de kelder. Waar moesten we heen? We zijn toen maar naar de suikerbietkuil gevlucht. Opoe (Jenneken Roeterd) moest gedragen worden. Tot elf uur 's avonds lagen we daar dicht tegen elkaar gedrukt. De granaten knapten om ons heen. De Duitsers waren naar de kelder van het huis gegaan, maar moesten kort daarna vanwege de brand ook naar buiten en ontsnappen via het kelderraam.

Om ca 6 uur 's avonds kropen wij even uit de schuilplaats om te kijken of er nog wat te redden viel. Vader kon nog een jong kalfje levend tussen het rokende puin vandaan halen, maar de drie werkpaarden en de rest van het jongvee waren allemaal verbrand. We probeerden uit een nabij gelegen schuur nog een wagen te redden maar dit lukte niet omdat de brandende kap naar beneden kwam. Terwijl we helemaal niets meer hadden begonnen de gefrustreerde Duitsers vanaf de Raalterweg ook nog eens op ons te schieten. Ik schulde vlug achter een dikke eik en vrijwel direct sloeg een granaat in bovenin deze boom. Een scherf

December 2001: De wederopbouwboerderij "Nieuw Overweg" vanaf de Raalterweg. Op de voorgrond zien we veel ponies die nieuwsgierig naar de fotograaf komen (foto wdw)

kwam vlak naast me in de grond terecht. We zijn met z'n allen gauw weer 'in de sukerkoele' gevlucht. Om 11 uur 's avonds werd het wat rustiger en zijn we 'met opoe in de kruwagen' naar buurman Markvoort (boerderij De Hunne) gevlucht. Bij deze burens zijn we zes weken in huis geweest.

We hadden niets meer; een traumatische ervaring rijker, maar we hadden de oorlog overleefd'.

→ Na de oorlog

In 1946 is de boerderij Nieuw Overweg weer geheel nieuw opgebouwd.

In die tussentijd hebben we een jaar in een 'verbouwd' kippenhok gewoond.

Op deze zogenaamde wederopbouwboerderij zijn de ouders van Jan nog tot 1980 blijven wonen. Daarna kwam broer Berend Jan op de boerderij. Vanaf de Raalterweg zag je daar altijd veel pony's in de wei. Jan trouwde in 1957 met Annie Wonink. Zij woonden twee jaar bij zijn ouders vanwege de schaarste op de woningmarkt. Daarna verhuisde het stel naar een woning in Wesepe, tegenover café-restaurant 'Het Rode Hert' (nu Chinees restaurant). Daar runden ze tot 1994 een tankstation. Dit tankstation werd daarna verhuurd aan Mobil en onderverhuurd aan Auto Wesepe. Het drukke verkeer wordt nu om Wesepe geleid en daarom werd ook het tankstation verplaatst. Jan en vrouw kregen vier dochters. 'Een jonge luke neet' vertelt hij glimlachend. Jan is in 2011 overleden.

¹ Jan was 7 jaar toen de oorlog uitbrak en dus 12 jaar tijdens de bevrijding.

² Vader, moeder, twee zoons, opoe, twee onderduikers en knecht Gait Eilers (?).

*Verhaal in 2017 geschreven door: Wim de Weerd
Averlose Houtweg 8, 7431 BB Diepenveen
W.weerd.1@kpnmail.com; 0570-591890*

Tonny Mulder beschrijft in zijn boek 'Achter leilinden en kastanjabomen' de boerderij, pag. 136

Ansichtkaart Raalterweg 18 Nieuw Overweg, FAG